

(STRATEJİK VİZYON BELGESİ)

TÜRKİYE - ENDONEZYA YUVARLAK MASA TOPLANTILARI - 2

"Yeni Dönem Türkiye - Endonezya İlişkileri: Kapasite İnşası"

(02-03 Temmuz 2012, TASAM & Endonezya Dışişleri Bakanlığı Politika Planlama ve Kalkınma Ajansı, Avrupa ve Amerika Bölgesi Politika Planlama ve Kalkınma Merkezi | Jakarta)

Türkiye 75 milyonluk nüfusu, büyüyen ve gelişen ekonomisi, Afro-Avrasya ana kıtası ortasında sahip olduğu jeostratejik konumu, Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Ortadoğu ve Afrika ülkeleri ile sahip olduğu tarihi, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda gittikçe artmakta olan aktivitesi, NATO, AGİT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden biri olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile uluslararası alanda gittikçe önem kazanan bir aktör haline gelmiştir.

Endonezya ise Hint Okyanusu'nu Pasifik'e bağlayan bölgedeki stratejik konumu, 250 milyon'a yaklaşan nüfusu, gelişmekte olan ve son krizde dikkat çeken performansı ile ekonomisi, sanayileşme ve teknolojiye elde ettiği ilerleme, doğal kaynakları, uluslararası örgütlerdeki aktivitesi ve dış politikada geliştirdiği stratejilerle hızla büyüyen ve dünyanın dikkatini üzerine çeken bir ülke görünümü kazanmıştır.

Tarihi bağlar itibarıyla Türkiye ile Endonezya arasında **her zaman dostane ilişkiler mevcut** olmuştur. Endonezya ve Türkiye arasındaki siyasi ve kültürel ilişkiler 12. yüzyıla kadar geritmektedir. İki ülke, coğrafi uzaklıklarına rağmen siyaset, kültür ve eğitim alanlarında yakın ilişkiler kurmuşlardır. İki ülke arasında 1973 tarihli bir Kültürel İşbirliği Anlaşması mevcuttur ve ikili kültür, eğitim ilişkilerine temel oluşturmaktadır. İki ülke Kıbrıs ve Doğu Timor sorunlarında sürekli olarak birbirlerini desteklemişlerdir. Ne var ki, ekonomik ilişkiler mevcut potansiyelin oldukça altında kalmıştır. Her iki ülkenin uzun yıllar kendi bölgelerine odaklanmaları bu noktada etkili olmuştur.

Türkiye ve Endonezya ikili işbirliğinin yanı sıra, üyesi oldukları Birleşmiş Milletler ve uzman kuruluşları, İslam İşbirliği Örgütü (İİT), D-8, G-20 gibi uluslararası ve bölgesel örgütler çerçevesinde işbirliğini sürdürmektedirler. İki ülke arasındaki yakın ilişkiler karşılıklı olarak yapılan üst düzey ziyaretlere de yansımaktadır.

Dünya ticareti ve enerji transferi bakımından en önemli koridorlardan ikisini kontrol noktasında bulunan Türkiye ve Endonezya Güney Asya, Ortadoğu ve İslam ülkeleri ve Batı dünyası ile ilişkiler bağlamında ekonomik, siyasi **jeopolitik ve güvenlik ile ilgili alanlarda** ortak çıkarlara sahiptirler. Karşılıklı bağımlılık ilişkilerinin dünya çapında giderek derinleştiği günümüzde, **ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi zorunluluğu, küresel enerji güvenliğine katkı sağlanması, kaçakçılık ve gittikçe artan terörist faaliyetlere** karşı mücadele zorunluluğu gibi faktörler göz önüne alındığında, bu bölgelerde ekonomik, sosyal ve siyasi etkileşimin artırılması, barış ve güvenliğin sağlanması her iki ülkenin çıkarları için gereklidir.

Türkiye ve Endonezya'nın son dönemde yakaladıkları büyüme hızları her iki ülkeyi **ekonomik anlamda da birbirlerini daha fazla dikkate almaya zorlamaktadır**. Endonezya için Türkiye Balkanlar ve Avrupa'ya bir çıkış kapısı, Ortadoğu ve Orta Asya'da iyi bir ekonomik ortaktır. Türkiye ise Endonezya'yı siyasi, ekonomik, kültürel ve güvenlik ile ilgili alanlarda karşılıklı ilişkilerin güçlendirilmesi gereken bir partner olarak görmelidir. Türkiye Asya ülkeleri ile ilişkilerini geliştirme konusunda da Endonezya'nın işbirliğine özel bir önem atfetmektedir. Bu bağlamda ASEAN ile Dostluk ve İşbirliği Anlaşması imzalayan Türkiye, örgüte büyük bir önem atfetmekte, örgüte üye olarak uluslararası ticaretten güvenlik işbirliğine kadar pek çok alanda ilişkilerini daha iyi bir noktaya taşıyabileceğini ve bu sayede bölgedeki diğer uluslararası örgütlerle ilişkilerini geliştirebileceğini ve üyelik imkânı elde edebileceğini düşünmektedir.

Türkiye ile Endonezya arasındaki **ticaret hacmi uzun yıllar mevcut potansiyelin çok altında** seyretmiştir. Ama 2001 yılından itibaren iki ülke arasındaki ticaret hacmi istikrarlı bir şekilde büyümüş 2007 yılında 1,54 milyar dolar düzeyine varılmış, 2008 yılı sonu için hedeflenen 2 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefine ulaşılmıştır.

Ne var ki, iki ülkenin siyasi yakınlık, nüfus ve ekonomik performans gibi veriler çerçevesinde değerlendirilmesi gereken potansiyelin çok altında kalmaktadır. Nitekim 2011 yılı için 5 milyar dolarlık yeni hedefe erişileceği belirtilmiş ve bu hacmin kısa sürede 10 milyar dolar seviyesine getirilmesi dile getirilmeye başlanmıştır.

Her iki ülke kritik öneme sahip uzun vadeli çıkarların sürdürülebilirliği açısından etkili bir stratejik işbirliği geliştirebilir. Bu noktada **olaylara siyasi, ekonomik, diplomatik ve jeostratejik açıdan daha geniş bir perspektif ile bakma ihtiyacı vardır.**

Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistemi içerisinde Türkiye - Endonezya ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, iki ülkenin yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmeleri gerekir.

Bu noktada, her yıl dönüşümlü düzenlenmesi planlanan **Türkiye - Endonezya Yuvarlak Masa Toplantıları'nın** amacı, sorun alanlarını ihmal etmeden yeni dönemde Türkiye - Endonezya ilişkilerindeki fırsatlar ve tamamlayıcılık ilişkisini stratejik bir bakış açısı ile Türkiye ve Endonezya kamuoyu nezdinde ortaya koymaktır. Yakalanacak ivme ile etkinliğin orta ve uzun vadede geniş katımlı Forum'a dönüşme potansiyeli ise ayrıca değerlendirilmelidir.

Toplantının ana teması ve alt başlıkları aşağıdaki gibidir.

Ana Tema

Yeni Dönem Türkiye - Endonezya İlişkileri | Kapasite İnşası

Alt Temalar

Asya Pasifik Çok Boyutlu Yeni Güvenlik Parametreleri

Ekonomi

Ulaşım ve Lojistik

Çok Boyutlu Güvenlik ve Terörle Mücadele

İİT Üyesi Ülkeler İkili ve Çok Taraflı Kapasite İnşası

İleri ve Yüksek Teknoloji

Akademi, Kültür

Yeni Dönem Türkiye - Endonezya İlişkileri "Kapasite İnşası"
New Era in Turkish - Indonesian Relations: "Capacity Building"
2012, Jakarta

Bölgesel ve Küresel Ortak Perspektifler